

Vlada Crne Gore
Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija

**INFORMACIJA
O PROGRAMIRANJU KOMPONENTE I IPA 2012-2013 PROGRAMA
(PODRŠKA TRANZICIJI I IZGRADNJI INSTITUCIJA)**

Podgorica, septembar 2011. godine

IPA KOMPONENTA I – PODRŠKA TRANZICIJI I IZGRADNJI INSTITUCIJA: PROGRAMI IPA 2012 - 2013

U okviru IPA komponente I – podrška tranziciji i izgradnji institucija, trenutno su u toku aktivnosti na programiranju IPA 2012/2013 programa. U skladu sa preporukama Evropske komisije, u ovom procesu je primijenjen višegodišnji pristup, koji uključuje zajedničko programiranje IPA 2012 i 2013 projekata. Jedan od ključnih razloga istovremenog programiranja ova dva IPA programa je smanjenje sredstava u okviru IPA komponente I u godinama nakon sticanja statusa kandidata, zbog realokacija sredstava za IPA komponente III, IV i V.

Višegodišnjim indikativnim planskim dokumentom za 2012. i 2013. godinu, definisana su sredstva u okviru Istrumenta za pretpristupnu podršku kao što je prikazano u sljedećoj tabeli:

Struktura EU podrške po komponentama za period 2012. / 2013. godina

IPA Komponenta	2012	2013
I. Podrška tranziciji i izgradnji institucija	16. 346. 471	5. 296. 035
II. Prekogranična saradnja (CBC)	4. 338. 551	4. 418. 687
III. Regionalni razvoj	8. 000. 000	15. 200. 000
IV. Razvoj ljudskih resursa	2. 800. 000	2. 900. 000
V. Ruralni razvoj	3. 300. 000	7. 600. 000
Ukupno	34. 785. 022	35. 414. 722

Izvor: Višegodišnji indikativni planski dokument 2011-2013, Evropska komisija

Višegodišnjim indikativnim planskim dokumentom (MIDP), predviđeno je da Crna Gora kroz **IPA 2012-2013** program za komponentu I dobije sredstva u iznosu od **21.642.506€**, odnosno **18.642.506 €**, budući da se iz ovih sredstava finansira učešće Crne Gore u TEMPUS programu – 1,2 mil.€ i regionalnom projektu u oblasti nuklearne bezbjednosti - 0,3 mil.€ (**IPA 2012 – 16.346.471€**, odnosno **14.846.471 €**; **IPA 2013 – 5.296.035€**, odnosno **3.796.035€**). Navedeni iznos je opredijeljen isključivo za komponentu I, dok će preostala sredstva u iznosu od 48.557.238€ biti realizovana kroz IPA komponente II, III, IV i V.

Oblasti, prioriteti i mjere za projekte koji će se podržati kroz IPA komponente III, IV i V (Regionalni razvoj, Razvoj ljudskih resursa i Ruralni razvoj) definisani su strateškim dokumentima, kroz Stateški okvir usklađenosti i Operativne programe za IPA komponente III, IV i IPARD programom za IPA komponentu V.

Selekcija projekata u okviru IPA 2012-2013 programa zasnivaće se na sljedećim kriterijumima: prioritetne oblasti/sektori definisani Višegodišnjim indikativnim planskim dokumentom (MIPD 2011 - 2013); prioriteti EI identifikovani u strateškim dokumentima EU za Crnu Goru i u okviru zajedničkih aktivnosti/struktura (pododbori i sl.); razvijene sektorske strategije/akcioni planovi; obezbijedeni ljudski, finansijski i tehnički resursi.

Višegodišnjim indikativnim planskim dokumentom 2011 – 2013 definisani su sljedeći **prioriteti za komponentu I**: **1.) Vladavina prava; 2.) Javna administracija; 3.) Životna sredina&Klimatske promjene; 4.) usklađivanje sa acquis-em, i 5.) podrška programima, uključujući učešće Crne Gore u programima EU i pripremu za komponentu III.**

Proces programiranja za IPA komponentu I

Evropska komisija je u okviru ovog kruga programiranja uvela novi sektorski pristup za programiranje u okviru IPA komponente I u cilju unapređenja procesa koordinacije i boljeg usklađivanja donatorske podrške sa državnim prioritetima i politikama integracije Crne Gore u EU. U tom smislu, uvedene su izvjesne modifikacije, koje proces programiranja čine kompleksnijim i zahtjevnijim.

Ove novine podrazumijevaju uvođenje: 1.) Sektorskog pristupa u procesu programiranja; 2.) Identifikacione faze, čime se proces programiranja dijeli u dvije faze: a.) faza identifikacije i b.) faza formulacije projekta.

U skladu sa navedenim sektorskim pristupom, uvedene su i nove forme koje obuhvataju dva nova formulara za fazu identifikacije i fazu formulisanja projekata (*Project Identification Fiche – PIF* i *Project Fiche –PF*) i dva nova formulara za sektorski pristup (*Sector Identification Fiche – SIF* i *Sector Fiche*).

Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija je kao koordinator IPA fondova započelo aktivnosti na programiranju IPA komponente I 2012-2013 tokom jula 2011., na osnovu projektnih ideja koje su dostavila resorna ministarstva. U okviru ove faze, dostavljeno je ukupno 72 projektne ideje od strane 11 ministarstava.

Nakon faze prikupljanja projektnih ideja, organizovani su radni sastanaci sa predstavnicima resornih ministarstava (SPOs) i predstavnicima Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori u cilju upoznavanja svih uključenih aktera sa novim sektorskim pristupom u procesu programiranja IPA sredstava i pripreme formulara *Sector Identification Fiche (SIF)* za oblasti koje su uključene u okviru sektora definisanim u MIPD, kao i *Project Identification Fiche (PIF)* za individualne projekte koji su prioritetni u oblastima koje nijesu pokriveni definisanim sektorima.

U skladu sa Višegodišnjim indikativnim planskim dokumentom (MIPD), identifikovane su **tri prioritetne oblasti** za koje su pripremljeni sektorski identifikacioni formulari: **1.) Reforma državne uprave; 2.) Vladavina prava i unutrašnji poslovi; i 3.) Životna sredina i klimatske promjene.** Što se tiče projekata koji nijesu obuhvaćeni sektorskim pristupom, a koji se odnose na usklađivanje zakonodavnog i institucionalnog okvira sa pravom EU (acquis), što takođe spada u prioritete definisane MIPD, pripremljeni su projektni identifikacioni formulari (PIF).

Nakon trodnevnih konsultacija sa predstavnicima Generalnog direktorata EK za proširenje, predloženo je da u okviru IPA programa za 2012 - 2013. godinu budu **tri sektorska i četiri projektna identifikaciona formulara** (pojedinačni projekti) ukupne vrijednosti IPA budžeta od **17.55 mil €.**

SEKTOR: PRAVOSUĐE I UNUTRAŠNJI POSLOVI

Glavni korisnici predloženih projekata u okviru ovog sektora su: Ministarstvo pravde, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Uprava Policije i Uprava za spriječavanje pranja novca i finansiranje terorizma. Sprovođenje projekata iz ove oblasti doprinijeće unaprijeđenju vladavine prava, nezavisnosti i efikasnosti pravosuđa, kao i efikasnosti institucija za sprovođenje zakona za sprečavanje korupcije i borbu protiv organizovanog kriminala.

Ovaj projekat će biti realizovan kroz dvije komponente.

Komponenta I obuhvatiće **jedan twinning ugovor (1.200.000 € iz budžeta EU)**, kojim će se podržati **osnivanje Pravosudne akademije, razvoj kapaciteta Ministarstva pravde, sudstva i tužilaštva.** Takođe, u okviru ove komponente predviđena je i **nabavka IT opreme za potrebe Ministarstva pravde, kao i opreme za potrebe Pravosudne akademije** u iznosu od 300. 000 €.

Komponenta II će obuhvatiti projekte sa ciljem **jačanja kapaciteta Uprave policije** (policija vođena obavještajnim radom, skrivene istrage) i **Uprave za spriječavanje pranja novca i finansiranja terorizma, kao i projekat efikasnog finansijskog upravljanja nezakonito stečenom imovinom.** Predloženo je da se ovi projekti realizuje kroz **jedan twinning ugovor** u iznosu od **1.500.000€**, dok bi se kroz **ugovor o nabavkama** obezbijedila IT oprema u vrijednosti od **300.000 €.**

SEKTOR: REFORMA JAVNE UPRAVE

Glavni korisnici predloženih projekata su: Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo finansija, Zavod za statistiku (MONSTAT) i Uprava za kadrove. Realizacijom projekata u okviru ovog sektora biće ostvareni sljedeći rezultati:

- Uspostavljena efikasna i efektivna upotreba sredstava EU u skladu sa zakonom i EU standardima (**DIS**);
- Uspostavljen održiv i efikasan **statistički sistem** u Crnoj Gori, u skladu sa međunarodnim i standardima EU;
- Administrativni kapacitet za implementaciju budućeg novog **Zakona o opštem upravnom postupku**.

U okviru ovog sektora, planirano je da se kroz **ugovor o uslugama** realizuju **tri komponente**:

- **Komponenta I** u iznosu od **500.000€** – ekspertska podrška Ministarstvu finansija (Nacionalni fond i Centralna jedinica za finansiranje i ugovaranje) u cilju obezbjeđivanja adekvatnog funkcionisanja sistema decentralizovanog upravljanja EU fondovima (DM);
- **Komponenta II** u iznosu od **800.000€** – ekspertska podrška Ministarstvu unutrašnjih poslova/Upravi za kadrove na izradi podzakonskih akata i pripremi državnih organa za efikasnu implementaciju Zakona o opštem upravnom postupku;
- **Komponenta III** u iznosu od **700.000€** - ekspertska podrška MONSTAT-u na jačanju kapaciteta u oblastima makroekonomske, poslovne, socijalne statistike, kao i istraživanja, razvoja i inovacija u biznis sektoru. Realizacija ove komponente doprinijeće jačanju kapaciteta MONSTAT-a, Ministarstva nauke i Direkcije za razvoj malih i srednjih preduzeća, i kroz povezivanje ovih institucija u jedinstven proces prikupljanja, obrade i interpretacije statističkih podataka.

SEKTOR: ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE I KLIMATSKE PROMJENE

Glavni korisnici projekata u ovom sektorskom identifikacionom dokumentu su: Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo zdravlja. Predloženi projekti se odnose na dalji razvoj i implementaciju politika u oblasti zaštite životne sredine i energetske efikasnosti, kao i prilagođavanje uticajima klimatskih promjena, uključujući i prevenciju i saniranje prirodnih nepogoda. Očekivani rezultati:

- **Aproksimacija zakonodavstva u oblasti zaštite životne sredine** u skladu sa *acquis*;
- Jačanje energetske sektora koji će osigurati **energetsku stabilnost i energetsku efikasnost**, uključujući i razvoj zakonodavnog okvira;
- Jačanje institucionalnog okvira i kapaciteta za **upravljanje rizikom od prirodnih nepogoda**;

U okviru ovog Sektorskog identifikacionog dokumenta predložene su sljedeće komponente: **Aproksimacija zakonodavstva u oblasti životne sredine; Energetska bezbjednost i energetska efikasnost; Prevencija prirodnih katastrofa** (programi obuke i nabavka opreme). Indikativna vrijednost predloženih projekata je **3.150.000€**.

1. PROJEKTI IDENTIFIKACIONI DOKUMENT (PIF) – POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE I RURALNOG RAZVOJA – projekat u vrijednosti od **1.500.000 €** obuhvata sljedeće **tri komponente**:

Komponenta I - Jačanje administrativnih kapaciteta Fitosanitarne uprave Crne Gore, kojom je predviđena harmonizacija zakonodavstva sa EU *acquis-em* i jačanje kapaciteta za primjenu različitih fitosanitarnih propisa i metoda. Indikativni budžet za realizaciju ovog projekta iznosi **300.000 €** (ugovor o uslugama).

Komponenta II - Razvoj usluga za povećanje bezbjednosti hrane u Crnoj Gori – faza II, ima za cilj razvoj i harmonizaciju zakonodavstva sa EU *acquis-em*, jačanje administrativnih kapaciteta organa nadležnog za bezbjednost hrane, kao i usklađivanje sa EU standardima. Indikativni budžet projekta je **600.000€** (ugovor o uslugama).

Komponenta III - Podrška kontroli i iskorijenjivanju bjesnila u Crnoj Gori – Faza II, predstavlja nastavak procesa vakcinacije divljih životinja protiv bjesnila. Projekat se realizuje kao dio regionalnog projekta, čiji je cilj da doprinese poboljšanju ljudske i životinjske zdravstvene zaštite. Indikativni budžet projekta je **600.000€** (ugovor o nabavci).

2. PROJEKTI IDENTIFIKACIONI DOKUMENT (PIF) – SOCIJALNI RAZVOJ

MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNOG STARANJA - projekat "Održivo rješenja za interno raseljena i raseljena lica u kampu Konik – druga faza"

Projekat ima za cilj pronalaženje trajnog i održivog rješenja za položaj Roma, Aškalijskih Egipćana i drugih interno raseljenih lica naseljenih u oblasti Konika. Ovaj projekat podrazumijeva niz aktivnosti usmjerenih na socijalnu integraciju interno raseljenih i raseljenih lica u društvenu strukturu Crne Gore, kao i pronalaženje održivog rješenja za njihovo obrazovanje i zapošljavanje. Indikativni budžet za realizaciju ovog projekta iznosi **700.000 €**.

3. PROJEKTI IDENTIFIKACIONI DOKUMENT (PIF) - USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTVA SA ACQUIS-em

Predloženo je da se projekat usklađivanja zakonodavstva u iznosu od **1.600.000€** realizuje kroz četiri komponente, i to:

Komponenta I - Modernizacija Uprave carina Crna Gora u skladu sa EU standardima, ima za cilj modernizaciju carinske kontrole i carinskih postupaka, povećanje operativne efikasnosti, praćenje pošiljke kretanja, smanjenje carinskih i poreskih prekršaja, poboljšanje međupovezanosti i interoperabilnosti sistema. Projekat predviđa nabavku hardvera i softvera za primjenu Konvencije o kompjuterskom tranzitnom sistemu (NCTS). Indikativni budžet za realizaciju ovog projekta iznosi **500.000€**.

Komponenta II - Podrška implementaciji Zakona o javnim nabavkama, ima za cilj da doprinese efikasnoj primjeni Zakona i daljem usklađivanju regulative iz ove oblasti sa standardima EU. Indikativni budžet za realizaciju ovog projekta iznosi **500.000 €**.

Komponenta III - Tehnička pomoć Ministarstvu Ekonomije za transpoziciju Direktive EU o uslugama na unutrašnjem tržištu 32006L0123, s ciljem da se kreira pravni okvir koji će obezbijediti slobodu osnivanja i slobodu pružanja usluga na tržištu. Pored toga, Direktiva o uslugama definiše pravila za pojednostavljenje administrativnih procedura za pristup i korišćenje uslužnih djelatnosti, uspostavljanje jedinstvenog koordinatora za servis, kao i administrativnu saradnju između država članica Evropske unije. Indikativni budžet za realizaciju ovog projekta iznosi **300.000 €**.

Komponenta IV - Jačanje institucionalnih kapaciteta Agencije za zaštitu konkurencije, ima za cilj da doprinese razvoju administrativnih kapaciteta Agencije u implementaciji antimonopolskog zakonodavstva. Projekat predviđa obuke i za ostale nadležne aktere u ovoj oblasti. Indikativni budžet za realizaciju ovog projekta iznosi **300.000€** (ugovor o uslugama).

4. PROJEKTI IDENTIFIKACIONI DOKUMENT (PIF) - PRIPREMA ZA KORIŠĆENJE IPA KOMPONENTE III

Projekat "Priprema za korišćenje IPA komponente III" biće realizovan kroz **tri komponente: 1.) Uspostavljanje mreže Natura 2000 (2, 5 mil€); 2.) Industrijska politika (0,4 mil€), i 3.) Nacionalna strategija procjene investicija u oblasti životne sredine (0,4 mil. €)**. Cilj ovog projekta je blagovremena i kvalitetna priprema projekata koji će se finansirati iz IPA komponente III- Regionalni razvoj. Konkretniji ciljevi ovog projekta odnose se na: dalje jačanje administrativnih kapaciteta za programiranje i implementaciju fondova EU kroz IPA komponentu III; zaštita područja i ekosistema od značaja za biodiverzitet Crne Gore, kao i unaprijeđenje konkurentnosti razvojem odgovarajućih politika u oblasti industrije i razvoja biznis zona u Crnoj Gori. Indikativni budžet za realizaciju ovog projekta iznosi **3.400.000,00 €**.

Pregled predloženih projekata u okviru IPA 2012 - 2013 programa.

tip ugovora	PROJEKAT	iznos u milionima €
REFORMA DRŽAVNE UPRAVE		
usluge	Decentralizovano upravljanje i PIFC	0.5
usluge	Statistika	0.7
usluge	Zakon o upravnom postupku	0.8
Ukupno reforma državne uprave		2.00
PRAVOSUĐE I UNUTRAŠNJI POSLOVI		
twining	pravosudna administracija, pravosudna akademija, sudstvo i tužilaštvo	1.2
nabavka opreme	oprema za akademiju	0.3
twining	policija, policija vođena obavještajnim radom, skrivene istrage, spriječavanje pranja novca i finansijsko upravljanje nezakonito stečenom imovinom	1.5
nabavka opreme	policija, policija vođena obavještajnim radom, skrivene istrage, spriječavanje pranja novca	0.3
Ukupno pravosuđe i unutrašnji poslovi		3.3
ŽIVOTNA SREDINA I KLIMATSKE PROMJENE		
usluge	Aproksimacija u oblasti zaštite životne sredine	0.4
usluge	Energija i energetska efikasnost	1
usluge i nabavka opreme	Hitna medicinska pomoć	0.75
usluge	Prevenција elementarnih nepogoda	0.4
nabavka opreme	Oprema za borbu protiv poplava	0.6
Ukupno životna sredina i klimatske promjene		3.15
PRIPREMA ZA KOMPONENTU III		
usluge	Natura 2000	2.5
usluge	Industrijska politika	0.5
usluge	Strategija procjene investicija u sektoru zaštite životne sredine	0.4
Ukupno priprema za komponentu III		3.4
ACQUIS		
usluge	Agencija za konkurenciju	0.6
usluge	Direktiva o uslugama u unutrašnjem tržištu (I Direktiva	0.5
usluge i nabavka opreme	Javne nabavke II	0.5
usluge	Modernizacija carina	0.5
Ukupno za acquis		1.6
POLJOPRIVREDA		
usluge	Fitosanitarna oblast II	0.3
usluge	Bezbijednost hrane	0.6
nabavka opreme	Životijske bolesti	0.6
Ukupno za poljoprivredu		1.5
KONIK		
grant	Konik II	0.7
Ukupno za Konik		0.7
MJERE PODRŠKE		
	Rezerva	1.9
	Mjere podrške	
UKUPNO		17.55

Planirana dinamika aktivnosti na programiranju projekata u okviru IPA 2012 i IPA 2013 programa:

- Odobravanje i verifikacija projekata od strane Vlade Crne Gore i upućivanje Evropskoj komisiji do 5. oktobra 2011;
- Prve nacрте projekata (odnosno prvi nacrti *Project Identification Fiche – PIF* i *Sector Identification Fiche – SIF*), trebalo bi dostaviti Evropskoj komisiji najkasnije 5. oktobra 2011., kako bi Jedinica za procjenu kvaliteta Generalnog direktorata EK za proširenje dala svoje komentare (do decembra 2011. godine);
- Nakon dobijenih komentara od strane EK (Jedinice za procjenu kvaliteta) slijedi priprema opisa projekata koji će biti dostavljeni Evropskoj komisiji najkasnije do kraja prvog kvartala 2012. godine;
- Plan je da se projekti u okviru IPA 2012/IPA 2013 programa predstavе na IPA komitetu u junu 2012. ili najkasnije u septembru 2012. godine;
- Potpisivanje Finansijskog sporazuma očekuje se krajem trećeg/početak četvrtog kvartala 2012. godine čime će se stvoriti preuslovi za početak implementacije projekata.

PRIJEDLOG ZAKLJUČAKA:

1. Vlada Crne Gore je razmotrila i usvojila Informaciju o programiranju I komponente IPA 2012 – 2013 programa (Podrška tranziciji i izgradnji institucija), koju je pripremila Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija.
2. Zadužuju se resorna ministarstva da u koordinaciji sa Ministarstvom vanjskih poslova i evropskih integracija rade na daljoj izradi projekata.
3. Zadužuju se resorna ministarstva da izrade nacrt projektnog identifikacionog formulara (PIF) i nacrt sektorskog identifikacionog formulara - SIF, i da ih dostave Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija, najkasnije do 5. oktobra 2011. godine.